

Privind aplicarea dispozițiilor art. 3741 din Codul de procedură civilă, astfel cum au fost introduse prin Legea nr. 459/2006, raportate la prevederile art. 61 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 53 din Legea nr. 59/1934 asupra cecului, cu modificările și completările ulterioare, referitor la învestirea cu formulă executorie a cambiei, biletului la ordin și cecului.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
- SECȚIILE UNITE -

DECIZIA Nr. 4
din 19 ianuarie 2009

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 381 din 04/06/2009

Dosar nr. 24/2008

Sub președinția domnului profesor univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Secțiunile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-au întrunit la data de 13 octombrie 2008 pentru a examina recursul în interesul legii, declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în legătură cu interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3741 din Codul de procedură civilă, astfel cum au fost introduse prin Legea nr. 459/2006, raportate la prevederile art. 61 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 53 din Legea nr. 59/1934 asupra cecului, cu modificările și completările ulterioare, referitor la învestirea cu formulă executorie a cambiei, biletului la ordin și cecului.

Secțiunile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind prezenți 88 de judecători din totalul de 117 aflați în funcție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procurorul Antoaneta Florea.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procurorul Antoaneta Florea, a susținut recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admiterea acestuia, în sensul că, având caracter de titluri executorii potrivit legii, cambia, biletul la ordin și cecul nu trebuie investite cu formulă executorie pentru a fi puse în executare.

În vederea deliberării, a fost amânată pronunțarea la 10 noiembrie 2008 și apoi la 19 ianuarie 2009.

SECȚIILE UNITE, deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În practica instanțelor judecătorești s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar în legătură cu interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 3741 din Codul de procedură civilă, raportate la prevederile art. 61 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 53 din Legea nr. 59/1934 asupra cecului, cu modificările și completările ulterioare, referitor la investirea cu formulă executorie a cambiei, biletului la ordin și cecului.

Astfel, unele instanțe au considerat că nu este necesară investirea cu formulă executorie a cambiei, biletului la ordin și cecului, cu motivarea că art. 3741 din Codul de procedură civilă prevede, în mod expres, că "înscrierile cărora legea le recunoaște caracterul de titlu executoriu sunt puse în executare fără investirea cu formulă executorie".

Alte instanțe, dimpotrivă, s-au pronunțat în sensul că, pentru a fi puse în executare, aceste instrumente de plată, chiar dacă legea le recunoaște caracterul de titluri executorii, trebuie investite cu formula executorie prevăzută de art. 269 alin. 1 din Codul de procedură civilă.

În motivarea acestei soluții s-a reținut că punerea în executare a titlurilor comerciale de valoare din categoria cărora fac parte cambia, biletul la ordin și cecul este reglementată de norme speciale care, prin derogare de la prevederile art. 3741 din Codul de procedură civilă, impun învestirea acestora cu formulă executorie.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și aplicat corect dispozițiile legii.

Problema de drept care se cere a fi soluționată prin recursul în interesul legii vizează interpretarea dispozițiilor sus-menționate, în sensul aplicabilității sau neaplicabilității dispozițiilor art. 3741 din Codul de procedură civilă, cambiei, biletului la ordin și cecului, care au valoare de titlu executoriu pentru capital și accesorii, conform art. 61 alin. 1 din Legea nr. 58/1934, cu modificările și completările ulterioare, respectiv art. 53 alin. 1 din Legea nr. 59/1934, cu modificările și completările ulterioare, și pune în discuție raportul dintre norma generală și norma specială în domeniul executării cambiale.

În conformitate cu prevederile art. 3741 din Codul de procedură civilă, "înscrisurile cărora legea le recunoaște caracterul de titlu executoriu sunt puse în executare fără învestirea cu formulă executorie".

Potrivit art. 61 alin. 1 din Legea nr. 58/1934, cu modificările și completările ulterioare, "cambia are valoare de titlu executor pentru capital și accesorii stabilite conform art. 53, 54 și 57", iar prin alin. 3 al aceluiași articol se atribuie judecătoriei competența pentru a învesti cambia cu formulă executorie.

Prin art. 106 alin. 1 din aceeași lege se stipulează că "sunt aplicabile biletului la ordin, în măsura în care nu sunt incompatibile cu natura acestui titlu dispozițiunile relative la cambie".

În ceea ce privește cecul, în art. 53 alin. 1 din Legea nr. 59/1934, cu modificările și completările ulterioare, se arată că acesta "are valoare de titlu executor pentru capital și accesorii stabilite potrivit art. 48 și 49", iar potrivit alin. 3 al aceluiași articol "competență pentru a învesti cecul cu formulă executorie este judecătoria".

Dreptul cambial a constituit un sistem propriu, solemn și formal, atât pentru formarea cambiei, biletului la ordin sau cecului, cât și în ceea ce privește realizarea creanței cambiale, iar autonomia sa este manifestă atât în sfera lui de aplicare, cât și în prioritatea și exclusivitatea incidenței sale față de dreptul comun, în speță Codul de procedură civilă.

Normele legale relative la realizarea drepturilor cambiale constituie un regim de o rigoare desăvârșită.

Regimul special, derogatoriu de reglementare a procedurii execuționale cambiale este justificat și de calitatea cambiei, biletului la ordin și cecului de a fi instrumente de plată cu monedă scripturală, calificare ce impune un regim juridic de mare rigurozitate.

Măsurile procedurale de judecată și de executare luate de legiuitor pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor comerciale sunt mult mai stricte în dreptul cambial, pentru a duce mai rapid și mai sigur la realizarea drepturilor izvorând din titlu.

Titlurile de credit la ordin (cambia, biletul la ordin și cecul), prin specificitatea lor, au amplificat caracteristica de încorporare a dreptului în titlu, astfel încât titlul formează o unitate cu însuși dreptul încorporat, fiind supuse, ca atare, unor forme și reguli speciale, simple și operative, de constituire, circulație și valorificare, iar forța lor executorie este un element substanțial, nu procesual, fiind de esența acestor titluri, cum sunt și celelalte elemente necesare constituirii lor.

Procedura de executare cambială, instituită prin legile nr. 58/1934, cu modificările și completările ulterioare, și nr. 59/1934, cu modificările și completările ulterioare, impunea condiția prealabilă a învestirii cu formulă executorie a cambiei, biletului la ordin sau cecului, păstrată și de reglementările actualmente aplicabile.

Legiuitorul a considerat utilă învestirea cambiei, biletului la ordin sau cecului cu formulă executorie, deși aceste înscrisuri cambiale au valoare de titluri executorii, pentru a se da posibilitatea judecătorului să examineze îndeplinirea condițiilor formale de validitate a acestora.

Numai prin investiția cu formulă executorie, cambia, biletul la ordin și cecul devin efectiv titluri executorii pentru suma înscrisă pe ele și pentru accesoriile determinate conform dispozițiilor legale ce au fost menționate.

Așadar, deși legea recunoaște valoare de titlu executoriu respectivelor instrumente de plată, punerea lor în executare este condiționată de aplicarea formulei executorii.

A considera altfel înseamnă a nesocoti voința legiuitorului care, în cuprinsul aceluiași text (art. 61 din Legea nr. 58/1934, cu modificările și completările ulterioare, art. 53 din Legea nr. 59/1934, cu modificările și completările ulterioare), stabilește valoarea de titlu executoriu a cambiei, biletului la ordin, respectiv a cecului, dar totodată se referă și la cerința investiției cu formulă executorie a acestor titluri de credit de către instanța competentă.

Rezultă că investiția cu formulă executorie a cambiei, a biletului la ordin sau a cecului, formând obiectul de reglementare a unor norme speciale, nu poate fi supusă reglementării cuprinse în norma generală, reprezentată de art. 3741 din Codul de procedură civilă, întrucât este o etapă în cadrul procedurii execuționale cambiale care trebuie privită ca un tot unitar, nefiind posibil ca această etapă să fie supusă regulilor de drept comun, iar restul etapelor acestei proceduri să se realizeze conform reglementărilor speciale cuprinse în menționatele legi.

Caracterul exclusivist, derogatoriu și special al dreptului cambial față de dreptul comun, în speță art. 3741 din Codul de procedură civilă, impune aplicarea principiului specialia generalibus derogant, având în vedere că prioritatea incidenței dreptului cambial este strict condiționată de îndeplinirea unor formalități specifice pentru valorificarea titlurilor de credit și că executarea cambială constituie un sistem executor unitar, propriu dreptului cambial, între condițiile și formalitățile acestuia figurând și investiția cu formulă executorie în instanță.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 329 alin. 2 și 3 din Codul de procedură civilă, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că dispozițiile art. 3741 din Codul de procedură civilă, raportate la art. 61 din Legea nr. 58/1934, cu modificările și completările ulterioare, și, respectiv, la art. 53 din Legea nr. 59/1934, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că, deși au caracter de titluri executorii potrivit legii, biletul la ordin, cambia și cecul se investesc cu formulă executorie pentru a fi puse în executare.

PENTRU ACESTE MOTIVE În numele legii D E C I D:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și stabilesc:

Dispozițiile art. 3741 din Codul de procedură civilă, raportate la art. 61 din Legea nr. 58/1934, cu modificările și completările ulterioare, și, respectiv, la art. 53 din Legea nr. 59/1934, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că biletul la ordin, cambia și cecul se învestesc cu formulă executorie pentru a fi puse în executare.

Obligatorie, potrivit art. 329 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 19 ianuarie 2009.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
prov. univ. dr. NICOLAE POPA

Prim-magistrat-asistent,
Adriana Daniela White